

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 518

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 21 maart 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Asielcentrum civiele beschermingssite Jabbeke - Verstrenging no-regretmaatregelen

Op 23 november 2022 deed de Vlaamse minister van Omgeving mijn actuele vraag nr. 129 in plenaire zitting van het Vlaams Parlement over de mogelijke PFAS-vervuiling op de voormalige civiele beschermingssite in Jabbeke waar de Federale Regering een asielcentrum wilde inplanen nog af als een lachertje.

Op dat ogenblik verweet deze minister mij wat volgt, en ik citeer: "Ten gronde, mijnheer Sintobin, denk ik dat dit dossier bitter weinig te maken heeft met PFAS. Ik denk dat we te maken hebben met een burgemeester die, volgens mij, zeer oprecht een bezorgdheid heeft en zich verzet tegen de komst van een asielcentrum, waar ik ook heel veel begrip voor heb." (einde citaat)

Intussen is de Vlaamse minister van Omgeving het lachen in dit dossier hopelijk vergaan. Uit de resultaten van het verkennend bodemonderzoek blijkt immers dat deze site tot in een brede omtrek wel degelijk ernstig verontreinigd is met PFAS.

Meer zelfs, op 5 januari 2023 maande het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) de burgemeester van Jabbeke schriftelijk expliciet aan om de reeds van kracht zijnde voorlopige no-regretmaatregelen in afwachting van het nog uit te voeren beschrijvend bodemonderzoek met onmiddellijke ingang op en rond de site te verstrengen.

Zo dringt AZG bij de burgemeester van Jabbeke opnieuw zeer uitdrukkelijk aan om er op toe te zien dat:

- kinderen niet spelen op onbedekt terrein op de site;
- het verharde terrein op de site in functie van de weersomstandigheden regelmatig schoon wordt gemaakt met water;
- te allen tijde wordt vermeden dat braakliggende of losse grond op de site verstuipt of verwaait.

Intussen werd het besluit van de burgemeester van Jabbeke, waarmee hij op 19 november 2022 al had verboden om op de site FEDASIL-noodopvangplaatsen uit te baten tot er meer duidelijkheid was over de PFAS-situatie, op 7 december 2022 door de Raad van State geschorst.

Daardoor kon het noodopvangcentrum in Jabbeke opstarten, en blijft dit centrum tot op heden operationeel terwijl AZG en FEDASIL intussen zeer goed weten dat de site niet

zonder gevaar is voor de gezondheid van asielzoekers die dit centrum als verblijfplaats kregen toegewezen.

1. Acht de Vlaamse minister van Volksgezondheid het op basis van deze nieuwe ontwikkelingen in dit dossier vanuit het oogpunt van de volksgezondheid dan ook nog langer verantwoord om op de site op dit ogenblik noodopvangplaatsen voor asielzoekers (inzonderheid als het zou gaan om gezinnen met jonge minderjarige kinderen) aan te bieden?
2. Werden de resultaten van het beschrijvend bodemonderzoek en de daaruit voortvloeiende noodzaak om de reeds uitgevaardigde voorlopige no-regretmaatregelen met onmiddellijke ingang op en rond de site te verstrengen, door de Vlaamse minister van Volksgezondheid en/of AZG al meegedeeld aan de federale staatssecretaris bevoegd voor FEDASIL en/of de federale Eerste Minister, zodat ook zij de nodige maatregelen kunnen uitvaardigen om de gezondheid van de op de site verblijvende asielzoekers maximaal te vrijwaren of het noodopvangcentrum vanuit gezondheidsoogpunt zelfs onmiddellijk te sluiten?

Zo niet, waarom achtte de minister een dergelijke mededeling tot op heden overbodig?

Zo ja, wanneer vond die mededeling plaats en wat was de reactie erop vanuit het federale niveau?

3. Op welke wijze zien de Vlaamse minister van Volksgezondheid en AZG er, zolang het FEDASIL-noodopvangcentrum operationeel blijft, op toe dat kinderen van de op de site verblijvende asielzoekers niet spelen op de onverharde terreingedeelten, dat de verharde terreingedeelten regelmatig gereinigd worden met water zonder risico voor de gezondheid van de aanwezige asielzoekers, alsook dat er geen braakliggende of losse grond op de site verstuipt of verwaait?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 518 van 21 maart 2023

van **STEFAN SINTOBIN**

1. Collega Sintobin, dank voor uw vraag. Nadat het verkennende bodemonderzoeksverslag van 14 december 2022 definitief werd goedgekeurd door OVAM, zijn er geen nieuwe ontwikkelingen gekend in dit dossier.

Op basis van de resultaten in het verkennende bodemonderzoek heeft Agentschap Zorg en Gezondheid inderdaad de Burgemeester van Jabbeke geadviseerd om de in juni 2021 geadviseerde no regret-maatregelen te verstrengen. Dit advies is geen aanmaning zoals u suggereert, maar enkel een advies.

De verstrenging van de no regret-maatregelen kwam er niet omdat de bodemresultaten zeer verontrustend zijn, maar wel omdat in het grondwater een waarde van 0,45 µg/l werd gemeten. Hierdoor werden voor grondwatergebruik de no regret-maatregelen perimeter verstrengd tot 500 meter. Het Agentschap Zorg en Gezondheid vindt het immers belangrijk om grondwatergebruikers hierover in te lichten in een straal van 500 meter omdat er nog veel onduidelijkheden zijn over de grondwaterspreiding in de omgeving, al is wel geweten dat die spreiding niet concentrisch is en er dus zones binnen de 500 meter zijn die niet verontreinigd zullen zijn.

In de no regret-zone van 500 meter rondom de site te Jabbeke is slechts 1 gekende particuliere grondwatergebruiker die getroffen wordt door dit advies. Deze persoon heeft ook een aansluiting op het drinkwaternet, en kan dit gebruiken voor zijn drinkwaterwatervoorziening. Deze persoon werd persoonlijk geïnformeerd door het Agentschap ZG.

2. Collega Sintobin, er is ons niet bekend dat het beschrijvend bodemonderzoek reeds werd afgerond, uw vraag gaat waarschijnlijk over het verkennend bodemonderzoek. Er is een belangrijk verschil tussen het verkennend en het beschrijvend bodemonderzoek. Graag verduidelijk ik het verschil. In een verkenning bodemonderzoek wordt enkel op een mogelijks PFAS-verdachte site een beperkt aantal stalen genomen om te screenen of die site effectief een verdachte site is en er dus verder onderzoek noodzakelijk is. In een beschrijvend bodemonderzoek wordt de verontreiniging volledig in kaart gebracht zowel horizontaal (afstand) als verticaal (diepte) en kunnen er ook staalnames gebeuren op naburige percelen. Dus pas na de afronding van een beschrijvend bodemonderzoek kunnen er correcte uitspraken gedaan worden over de omgeving en de vastgestelde verontreiniging. Uw suggestie dat 'deze site tot in een brede omtrek wel degelijk ernstig verontreinigd is met PFAS' is voorbarig want werd nog niet in het verder onderzoek bevestigd.

Op 17 november 2022 heeft het Agentschap ZG aan het Kabinet van mevrouw de Moor, de federale staatssecretaris van Asiel en Migratie, een schriftelijk advies bezorgd met de bevestiging dat huisvesting van de asielzoekers zeker mogelijk is op deze site zolang de no regret-maatregelen gerespecteerd worden. In samenwerking met Fedasil en het Nationaal Crisiscentrum werd zo een beheersplan opgemaakt en een folder om de asielzoekers te informeren over PFAS.

Vooraleer een advies m.b.t. tot no regret-maatregelen bezorgd wordt aan een burgemeester stemt AZG het advies steeds af met andere betrokken diensten, zoals de Medisch milieukundigen van de Vlaamse Logo's, OVAM, VMM en FAVV zodat die diensten zich kunnen voorbereiden op eventueel nodige acties. In het dossier te Jabbeke werd de afstemming over het advies van 5 januari 2023 ook bezorgd aan de contactpersonen van Fedasil en het Nationaal Crisiscentrum zodat ze op de hoogte waren van de aangepaste no regret-maatregelen. Aangezien de no regret-maatregelen met betrekking tot bodemblootstelling niet wijzigden, hoefde Fedasil en Nationaal Crisiscentrum geen extra acties te ondernemen.

3. Omwille van de bezorgdheid die er is t.a.v. de blootstelling aan PFAS heeft Fedasil het nodige gedaan om de geadviseerde no regret-maatregelen te doen respecteren. De civiele bescherming ging zelfs verder dan het advies van AZG door nadarhekkens te plaatsen ter hoogte van enkele grasstroken en andere grasstukken d.m.v. paaltjes en lint af te zetten. AZG heeft geadviseerd dat zolang de bodem voldoende bedekt is met gras of andere bodembedekkers, er in de huidige wetenschap geen probleem is om daarop te spelen. Een goede handhygiëne na het spelen is belangrijk, niet enkel omwille van PFAS maar ook omwille van stofpartikels algemeen. Hiervoor werd één handwasstation per 10 bewoners voorzien en via pictogrammen worden bewoners voldoende gesensibiliseerd rond het wassen van de handen na buitenspelen, na gebruik sanitair en voor de maaltijd. Handhygiëne is sowieso belangrijk, voor iedereen in de bevolking.

Verharde terreinen worden best enkel met water gereinigd, in periodes met droge weersomstandigheden als die terreinen ook effectief zodanig gebruikt worden dat blootstelling mogelijk is: bijvoorbeeld voor recreatieve bijeenkomsten zoals jeugdwerking, sportevent, BBQ,... Indien de verharde terreinen enkel gebruikt worden voor verplaatsingen tussen de gebouwen zoals in het noodopvangcentrum moeten de verharde delen niet extra worden gereinigd naast het normale onderhoud.

Ik heb er alle vertrouwen in dat Fedasil het nodige doet en blijft doen om de aanwezige asielzoekers voldoende te beschermen.